

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ
С.СЕЙФУЛЛИН атындағы ҚАЗАҚ АГРОТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

Университеттің
ғылыми кеңесі отырысында
қарастырылған
хаттама № 1 « 31 » 08 2016 ж.

БЕКІТЕМІН
С.Сейфуллин атындағы Қазақ
агротехникалық университетінің
Басқарма төрағасы
Күрішбаев А.Қ.
« 31 » 08 2016 ж.

**5B080700 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығы бойынша
"Қорғаныш орман өсіру"
МОДУЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

**Академиялық дәрежесі: 5B080700 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығы бойынша
ауыл шаруашылығы бакалавры**

**Оқу мерзімі: 4 жыл
Оқу түрі: күндізгі
Түскен жылы: 2016**

Астана 2016

«Қорғаныш орман өсіру» модульдік білім беру бағдарламасының мазмұны

№	Компоненттер тізімі	Беттер
I	Модульдік білім беру бағдарламасының паспорты	3
1	Модульдік білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеттері	3
2	Модульдік білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы	3
3	Біліктілік сипаттамасы	4
4	Мамандарды жұмысқа орналастыру келешегі	5
II	Оқыту нәтижелері және маңызды құзыреттіліктер	6
III	2016-2020 оқу жылдарына академиялық күнтізбесі	11
IV	Жұмыс оқу жоспары (2016-2020 оқу жылдарына)	12
V	Білім беру бағдарламасының модульдері бөлінісінде игерілген кредиттердің көлемін көрсететін жиынтық кестесі	14
VI	«Қорғаныш орман өсіру» модульдік білімі беру бағдарламасының картасы	15
VII.	Қосымша. Модульді сипаттау формулярлары	36

«Қорғаныш орман өсіру» модульдік білім беру бағдарламасының паспорты

1. Модульдік білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеттері

5B080700 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығы бойынша «Қорғаныш орман өсіру» модульдік білім беру бағдарламасы орман мелиорациясы жобасын өңдеуге және жүзеге асыруға қабілетті, орман құру және орман күту жұмыстарын, орманның қайта жаңаруын және қорғаныш орман өсіруді қадағалайтын мамандардың жоғары қажеттілігіне байланысты жұмыс берушілердің талабы негізінде құрылған.

Бағдарламаның негізгі мақсаты келесідей:

1. болашақ мамандарда негізгі кәсіптік құзіреттілігін қалыптастыру;
2. студенттердің өзіндік ізденістік-зерттеу қызметін қалыптастыру;
3. ғылыми – техникалық ақпаратпен жұмыс жасай білу, отандық және шет ел тәжірибелерін кәсіпте қолдана білу, алынған ақпараттарды жүйелеу және жалпылау.

Бағдарламаның қорытынды мақсаты жұмыс берушілердің талаптарын қанағаттандыратын, кәсіптік және тұлғалық қызметінің жетістіктерін ескере отырып, өз білімін қалыптастыру мүмкіндігін көрсететіндей келешекке нақты бағдарды жорамалдайды.

2. Модульдік білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы

Модульдік білім беру бағдарламасы 10 модульден тұрады және пәндерді зерттеудің модульді білім беру жүйесі негізінде өңделді.

Модульдік білім беру бағдарламасы жалпы білім беру, базалық және кәсіптендіру пәндердің циклінен тұратын теориялық оқытуды; қосымша оқыту түрлері: кәсіптік тәжірибе, дене шынықтыру, сондай-ақ аралық және қорытынды аттестацияны құрайды.

Теориялық оқыту:

Жалпы білім беру пәндерінің циклі 28 кредитті құрайды, оның ішінде:

- міндетті компонент – 21 кредит,
- таңдау бойынша компонент – 7 кредит.

Базалық пәндер циклі – 69 кредит, оның ішінде:

- міндетті компонент – 20 кредит,
- таңдау бойынша компонент – 49 кредит.

Кәсіптендіру пәндер циклі – 32 кредит, оның ішінде:

міндетті компонент – 5 кредит,

таңдау бойынша компонент – 27 кредит.

Теориялық оқытудың барлығы (кредит) – 129 кредит.

Қосымша оқыту түрлері:

Дене шынықтыру – 8 кредит;

Кәсіптік тәжірибе – 23 кредит, оның ішінде: оқу тәжірибесі 1 (ботаника және дендрология) – 8 кредит; оқу тәжірибесі 2 (орманшылық және орман жылыжайлары) - 8 кредит; өндірістік – 6 кредит; диплом алды – 1 кредит.

Қорытынды аттестация: мамандық бойынша мемлекеттік емтихан – 1 кредит; диплом жазу және қорғау – 2 кредит.

Модульдік білім беру бағдарламасы 5B080700 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығының мемлекеттік стандартына мен Ұлттық біліктілік шеңберіне сәйкес өңделген және Дублин дескрипторлары мен Еуропа біліктілік шеңберімен келісілген.

3. Біліктілік сипаттамасы:

• **Кәсіптік қызметтің сферасы.** «Қорғаныш орман өсіру» модульдік білім беру бағдарламасы түлектерінің кәсіптік қызметінің сферасы болып орман шаруашылығы, елді мекендерді жабдықтау және көгалдандыру, коммерциялық орманшылық, қорғаныш орман өсіру табылады.

• **Кәсіптік қызметтің нысандары.** Түлектердің кәсіптік қызметтің нысандары: орман шаруашылығының мемлекеттік мекемелері, ұлттық және табиғи саябақтар, қорықтар, көгалдандыру ұйымдары, орман құру және жобалау өнеркәсіптері, орман көшетжайлары.

• **Кәсіптік қызметтің пәндері.** Кәсіптік қызметтің пәндері орман ресурстарын есепке алу және қорғау, орман пайдалану, екпе ормандар құру және елді мекендерді жабдықтау және көгалдандыру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру

• **Кәсіптік қызметтің қызметтері.** Көгалдандыру жұмыстарының сапасын, күту үшін кесуді, рекреациялық қызметті бақылау, орман шаруашылық, екпе орман және көгалдандыру бойынша қызметтерді іске асыру.

- **Кәсіптік қызметтің типтік міндеттері.** Орман ресурстарын, екпе ормандарды, жасыл алқаағаштарды санаққа алу, орман көшетжайын, орман екпелерінің жобасын өңдеу, өсімдіктердің базалық ассортиментін таңдау, отырғызу және оларды күту.

- **Кәсіптік қызметтің бағыты.** 5B080700 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығы бойынша «Қорғаныш орман өсіру» модульдік білім беру бағдарламасының түлектері келесідей кәсіптік қызмет түрлерін орындай алады:

- өндірістік-технологиялық;
- ұйымдастырушылық-басқарушылық;
- жобалау;
- ғылыми-зерттеу.

- **Кәсіптік қызметтің мазмұны.** Бақ және саябақ алқаағаштарын сақтау және ормандарды өрттерден, өз еркімен орман алқаағаштарын күту бойынша кесу жұмыстары, зиянкестер мен аурулардан қорғау, орман ресурстарын тиімді пайдалану, орманды күту бойынша орман шаруашылық жұмыстарды жүргізу, орманды қалпына келтіру және қорғаныш орман өсіру.

4. **Мамандарды жұмысқа орналастыру келешегі.** 5B080700 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығы бойынша «Қорғаныш орман өсіру» модульдік білім беру бағдарламасының түлектері келесідей лауазымдарға орналаса алады: екпе орман инженері, орманшы, орманшының көмекшісі, орман күзету және қорғау инженері, орман көшетжайының шебері, көгалдандыру-шебері.

Түлектер келесі өнеркәсіптерде жұмыс істей алады: «Астана-Жасыл құрылыс» АҚ, «Жасыл аймақ» РМӨ, «Астана орманы» АҚ, «Көкшетау селекциялық орталығы» РМӨ, «ҚазОШҒЗИ» ЖШС, «Бурабай» МҰТБ, «Көкшетау» МҰТБ, «Баян-Ауыл» МҰТБ ұлттық табиғи саябақтарда және басқа да орман саласындағы мемлекеттік мекемелері.

II. Оқыту нәтижелері және маңызды құзыреттіліктері

Бұл модульдік білім беру бағдарламасын игерген түлектерге ауыл шаруашылығы бакалавры академиялық дәрежесі беріледі. Ауыл шаруашылығы бакалавры келесі басты **құзыреттіліктерді** меңгеруі керек:

1. *ана тілі* саласында (қазақ/орыс тілдері): жазбаша және ауызша (тындау, айту, оқу және жазу) түрінде түсініктерді, ойларды, сезімдерді, фактілер мен көзқарастарды түсіну және көрсете білу, сонымен қатар, оқу уақытында, жұмыс кезінде, үй ішінде және бос уақытында, яғни барлық қоғамдық пен мәдени тұрғыдан тиісті түрде лингвистикалық және шығармашылық қарым-қатынас орната білу қабілеті;

2. *шет тілі* саласында: ағылшын тілінде қарым-қатынастың негізгі дағдыларын меңгерген, яғни ауызша мен жазбаша (тындау, айту, оқу, жазу) түрінде әлеуметтік және мәдени тұрғыдан (білім алу және оқу ісінде, жұмыс кезінде, үй ішінде және бос уақытында) түсініктерді, ойларды, сезімдерді, фактілер мен көзқарастарды ұғына, айта және айқындай білу қабілеті. Медиация мен мәдениаралық түсіністік дағдыларына ие;

3. *іргелі математикалық, жаратылыстану-ғылыми және техникалық дайындық*: күнделікті жағдайларда өндірістік міндеттерді шешу үшін математикалық ойлауды қолдана және дамыта білу, кәсіби қызметінде математикалық ойлау (логика мен кеңістіктік ойлау) тәсілдерін және презентацияларды (формулалар, үлгілер, құрылымдар, бағаналар мен кестелерді) қолдана білу, яғни дәлелдерге негізделген проблема мен қорытындыларды анықтау үшін әлемді түсіндіретін білім мен әдістеменің негіздерін қолдана білу, өз білімдері мен әдістемесін кәсіби міндеттерді шешу үшін қолдана білу қабілеті;

4. *компьютерлік дайындық*: заманауи ақпараттық технологияларды жұмыс үшін, бос уақытта және қарым-қатынас орнату үшін сенімді және сыни тұрғыдан қолдана білу, кәсіби қызметінде ақпаратты қалпына келтіру, бағалау, сақтау, өндіру, презентациялау мен алмастыру үшін, ғаламтор көмегімен келісім жүргізілетін желілерге қатысу және араласу үшін компьютерді қолдана білу;

5. *оқу ісіндегі дайындық*:

- ой-өрісі кең және ойлау мәдениетіне ие жоғары білімді тұлға қалыптастыруда есеп және аудит пәндері саласында базалық білімдерді меңгерген;

- әрдайым оқу қажеттілігін түсінетін, қол жетімді мүмкіншіліктерді таба білетін, болашақта білім алуға талпынатын және оқуын әрі қарай жалғастыруға мүдделі, жеке және топта уақыт пен мәліметтерді тиімді басқара отырып, өз оқуын ұйымдастыра алатын, тұлғалық және кәсіптік тұрғыдан дамуға ынталы болу; күнделікті кәсіби қызметін жетілдіретін және магистратурада білімін жалғастыруға қажетті жаңа білімдерді алу тәсілдеріне ие;

6. *әлеуметтік дайындық (тұлғалық, мәдениаралық және азаматтық құзыреттіліктер):*

- қоғамдық және еңбек өмірінде, алуан түрлі қоғамдарға тиімді әрі келісімді қатысуға, жеке өмірінде қажет жағдайда келіспеушіліктерді шешуге, сонымен қатар, әлеуметтік пен саяси түсініктер мен құрылымдар туралы білімге және белсене әрі демократиялық қатысуға дайындығына негізделе отырып, азаматтық өмірде толығымен қатысуға мүмкіндік беретін мінез-құлыққа ие;

- ұжымда, отбасында, социумда, әлемде бірге өмір сүре білу, басқа тұлғаларды қабылдау мен түсінуді өзінде тәрбиелей білу, оған құндылық ретінде қарым-қатынас жүргізе білу, әлемдегі өзара байланыстылықты сезіну және дамыту, келіспеушіліктерді ескерте және тоқтата білу, мәмілеге келу қабілеті, ұжым көзқарасын өзінің көзқарасымен сәйкестендіре білуді;

- іскерлік этика нормасын сақтай білу, тәртіптіліктің этикалық және құқықтық нормаларын меңгеру;

7. *кәсіпкерлік және экономикалық дайындық:*

- негізгі экономикалық білімді меңгергенін, менеджмент, маркетинг, қаржы және т.б. туралы ғылыми түсініктері болуы; экономиканы мемлекеттік реттеудің мақсаты мен міндеттерін білу және түсінуі, экономикадағы мемлекеттік сектордың ролін білуі;

- кәсіби міндеттерге жету үшін идеяларын әрекетке айналдыра білу, жобаларды жоспарлай және басқара білу; этикалық құндылықтарды түсінеді, яғни адамдармен жұмыс істей біледі, тапсырыс берушілер мен тұтынушылармен өзара әрекеттесу, персоналды басқару, рұқсат беруші және өкілетті органдармен, билік өкілдерімен жұмыс істеу салаларында білімдерге ие, Қазақстанның құқықтық жүйе мен заңнамасының негіздерін, қоғамның әлеуметтік даму бағыттарын біледі;

8. *мәдени дайындық:* Қазақстан халқының әдет-ғұрыптары мен мәдениетін білу, яғни әртүрлі құралдармен идеяларын, тәжірибесі мен көңіл күйін шығармашылық тұрғыдан жеткізу маңыздылығын түсіну; әлемнің басқа халқының әдет-ғұрыптарына, мәдениетіне толерантты болу, толерантты тәртіптің, тұрмыстық расизм, ксенофобия, экстремизмді алдын-алу шараларының мәнін түсіну және білу, оларға төтеп бере алу; толерантты тұлға ретінде қалыптасқан, басқа мәдениеттердің өкілдерін тани, түсіне және қабылдай білу, яғни білім алу қабілеті бар, жарасымды, интеллектуалды қарым-қатынаста жылдам араласатын, ескірген көзқарасы, оның ішінде шовинизм сипатындағы түсініктер жоқ; жоғары рухани қабілеттерге ие, зиялы тұлға ретінде қалыптасқан.

9. *жалпы құзыреттіліктер:* сыни ойлау үшін қажетті дағдыларға ие, байқағыштық, түсіндіру мен талдау, қорытынды шығару, баға беру қабілеттері бар; шығармашылық қасиеті бар; бір аспектіден екіншісіне ауысуға қабілетті, анық, жалпыға танымал, көпшілік қабылдаған, тұрақты бекітілген идеялардан бөлек идеяларды туғызу, мәселенің мәнін түсіну қабілетті;

стереотиптерге төтеп беруге қабілетті, белсенді өмірлік ұстанымға ие; басқа тұлғаларға қатысты өзіндік мінез-құлықты жүргізуге қабілетті, топ және ұжымда, оларға зиян келтірмей және нормативтік регламенттер аясында көш басшысы болуға мүдделі; команда ішінде жұмыс істеуге, өз пікірін дәлелдеуге, жаңа шешімдерді ұсынуға қабілетті; алуан түрлі әлеуметтік жағдайларда дұрыс шешім қабылдай білу.

5B080700-Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығы бойынша «Ландшафтты дизайн және көгалдандыру» модульдік білім беру бағдарламасы төмендегі оқыту нәтижелеріне бағытталған:

1. сұрақтарды өзіндік шешуге қабілетті болу:

- отырғызу материалын өсіру тәсілдері мен технологиялары, екпе орман құру, қорғаныш және орман алқаағаштарын көгалдандыру тәсілдерінің сұрақтарын өзіндік шешуге (тұлғааралық құзыреттілік);

- жасыл алқаағаштарды өрттен, өз еркімен кесуден, қорғау жұмыстарын және орман зиянкестері мен ауруларымен күресу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және іске асыру сұрақтарын өзіндік шешуге;

- орман мелиорациясы мен ландшафтты таксация технологиясының сұрақтарын өзіндік шешуге;

- орман тұқым ісі, орман пайдалану, орманды жанама пайдалану сұрақтарын өзіндік шешуге;

- орман питомниктері, екпе ормандар, орман мелиорациясы, орман шаруашылығы жұмыстарын механикаландыру, орман құру жобаларын өңдеу сұрақтарын өзіндік шешуге;

- орман шаруашылығы мемлекеттік мекемесі, ұлттық табиғи саябақтар және басқа да бейімдік өнеркісіптердің есептерін құрастыру сұрақтарын өзіндік шешуге;

- ақпараттар жинау, талдау және интерпретация сұрақтарын өзіндік шешуге;

- өзін-өзі басқару және өзін-өзі ынталандыру сұрақтарын өзіндік шешуге (жүйелік құзыреттілік);

2. әртүрлі жағдайларда тиімді пайдалануға қабілетті болу:

- жаңадан өзгертін жағдайларға бейімделе отырып, икемді ойлау және жұмыс істеу қабілеті;

- орман шаруашылық келесі мәселелерін жедел шешу үшін алдыңғы қатарлы ғылыми әдістер мен техникалық құралдарды пайдалану;

- орман құру және орман таксациясы ережелері мен әдістерін пайдалану, орман шаруашылығында аэроғарыштық тәсілдерді қолдану;

- орман ресурстарын басқару саласында даму бағыттарын және заманауи тенденцияларын;

3. істей алуы қажет:

- мәдени ландшафттарды көгалдандыруды іске асыру және жетілдіру;
- аймақтарды жабдықтау және көгалдандыру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру, орындау және бақылау;
- мәдени және табиғи ландшафттардың келесі мәселелерін шешу;
- орман екпелерінің аурулары мен зиянкестерімен күресу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу;
- жұмысқа қатысы бар әлеуметтік, ғылыми және этикалық тақырыптарды ойластыруға қабілетті;

4. қабілеттілікті қоса алғанда, тиімді қатынастық және әлеуметтік дағды болуы тиіс:

- бірлескен жобалар мен шараларда басқалармен жұмыс істеуде;
- командалық жұмыста, келіссөздер мен ұйымдастыруда дағдыларды көрсетуде;
- әртүрлі мәдени контексттерде басқалармен бірігуде;
- жұмысты қол жетімді түрде көрсетуде;
- қазақша, орысша және шетел тілінде ауызша және жазбаша қатынастықта;
- жаңалықтар мен өзгерістерді оң қабылдауда;

5. білу және түсіну:

- орман және табиғат қорғау ортасындағы ҚР заң негіздерін;
- ағаш және бұталы өсімдіктердің морфологиясы мен биологиясын, орман биогеоценозының даму заңдылықтарын, орман типологиясын, орман ресурстарының құрылымын, орманның ұдайы өндірісін қамтамасыз ететін басты және күту үшін кесу тәсілдерін;

- орман тұқым ісін жүргізу әдістерін, селекциялық гендік негізде тұрақты тұқым базасын ұйымдастыру, отырғызу материалдарын өсіру технологиясы мен тәсілдерін, екпе ормандар құру тәсілдері, қорғаныштық және көгалдандыру алқаағаштарын;

- отырғызу материалдарын өсіру технологиясы мен тәсілдерін, екпе орман құру, қорғаныш және көгалдандыру алқаағаштарын құру тәсілдерін;

- орман таксациясы мен орман құру әдістері мен ережелері, орман шаруашылығында аэроғарыштық әдістерді қолдану;
- орман мелиорация және ландшафттық таксация технологиясын;
- сөз сөйлеу мәдениетінің ережелерін сақтау;
- ағаш және бұталы өсімдіктердің биологиясын, морфологиясын, орман биогеоценозының даму заңдылықтарын;

6. дағды болуы тиіс:

- көгалдандыру жұмыстарының барлық түрлерін ұйымдастыру және басқаруда;
- орман көшетжайы, екпе орман, орман мелиорациясы, күту үшін кесу, орман пайдалану, орман шаруашылық жұмыстарын механикаландыру, орман құру жобаларын іске асыру және өңдеуде;
- орманды өрттен қорғау, өз еркімен кесу, орман аурулары мен зиянкестерімен күресу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және орындауда;
- құрылыс және ландшафттық сәулет нысандарын пайдалануға беру, жасыл алқаағаштар мен саябақтарды қайта қалпына келтіру, жобалау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және орындауда;
- орман өрттері және басқа да орман бұзушылық туралы актілерді құрастыруда;
- іс-әрекеттер шығармашылық ойлауды дамытатын әдістер мен тәсілдерді пайдалануда.

V. Білім беру бағдарламасының модульдері бөлінісінде игерілген кредиттердің көлемін көрсететін жиынтық кестесі

Оқыту курсы	Семестр	Меңгерілетін модульдер саны	Оқытылатын пәндер саны		KZ кредиттер саны					Барлық сағаты	ESTC	Саны	
			МК	ТК	Теориялық оқыту	Оқу практикасы	Өндірістік практика	Аттестация қорытындысы	Барлығы			Емтихан	Диф. сынақ
1	1	2	3	4	18	-	-	-	18	810	29	7	1
	2	3	3	5	19	8	-	-	27	975	33	8	3
2	3	5	3	5	19	-	-	-	19	855	31	8	1
	4	6	6	1	18	8	-	-	26	930	33	7	3
3	5	5	1	6	19	-	-	-	19	855	31	7	-
	6	3	1	6	18	-	6	-	24	1260	42	7	1
4	7	3	-	7	18	-	-	-	18	810	29	7	-
	8	-	-	-	-	-	1	3	4	390	12	-	1
Барлығы		27 (10)	17	34	129	16	7	3	155	6885	240	51	10

	<p>2. Лазарев А. Г. Ландшафтная архитектура: справочное издание. - Ростов н/Д : "Феникс", 2005.</p> <p>3. Боговая И.О., Теодоронский В.С. Озеленение населенных мест. – М., Агропромиздат, 1990.</p> <p>4. Нетесова М.А. и др. Особо охраняемые природные территории РК, 2006г.</p> <p>5. Грачева, А.В. Основы фитодизайна: учебное пособие / А.В. Грачева. - М.: Форум, 2007. - 200 с.</p> <p>6. Соколова, Т.А. Декоративное растениеводство. Цветоводство: учебник для студентов вузов / Т.А. Соколова, И.Ю. Бочкова. - М. : Академия, 2010. - 432 с.</p> <p>7. Колесников А. И. Декоративная дендрология: научно-популярная литература/А.И. Колесников. - Изд. 2-е, исправл. и доп. - М.: Лесная промышленность, 1974. - 704 с.</p>
Өңделу мерзімі	Тамыз 2016

АМД директоры

 Серікпаев Н.А.

АМД директорының орынбасары

 Алпыспаева Г.А.

АМД ОӘҚ бастығы

Альжаппарова Ж.К.

Факультет деканы

 Стыбаев Ғ.Ж.

Әдістемелік комиссия төрағасы

Жұмағұлов И.И.

Жұмыс берушілер өкілі - Біріккен Ұлттар Ұйымы
даму бағдарламасының үйлестірушісі

 Кертешев Т.С.

Орман ресурстары және орман шаруашылығы
кафедрасының меңгерушісі

 Сарсекова Д.Н.